

Peti
ENERGETSKI SAMIT
u Bosni i Hercegovini

Implemented by
giz

POD POKROVITELJSTVOM

Ministarstvo vanjske trgovine
i ekonomskih odnosa BiH

Državna regulatorna komisija
za električnu energiju (DERK)

Regulatorna komisija za energetiku
Republike Srpske (RERS)

Regulatorna komisija za energiju
u Federaciji BiH (FERK)

Prijedlog Standarda za elektronsku razmjenu podataka za maloprodajno tržište električne energije u BiH

Cilj

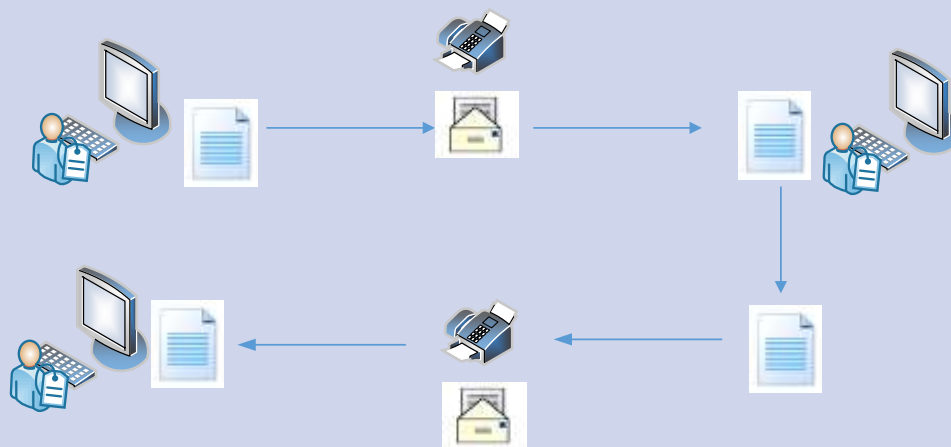
- Razviti standarde za elektronsku razmjenu podataka
- Uključiti u rad sve zainteresovane strane
- Razmotriti različite mogućnosti i aspekte primjene
- Odabrati rješenje primjenjivo u BiH
- Odabrati rješenje koje će trajati
- Postići dogovor zainteresovanih strana

Organizacija rada

- Sveukupan rad na standardima je podijeljen u tri dijela:
  - Sredstva komunikacije
  - Identifikacione šeme (učesnika u razmjeni i mjernih mjesta)
  - Poruke, informacije, formati koje se razmjenjuju u okviru poslovnih procesa u BiH
- Za svaki dio su napravljeni projektni zadaci
- Za svaki projektni zadatak je formirana radna podgrupa
- Svaka radna podgrupa je razvijala “svoj” dio standarda
- Predstavnicima učesnika koji razmjenjuju podatke na maloprodajnom tržištu

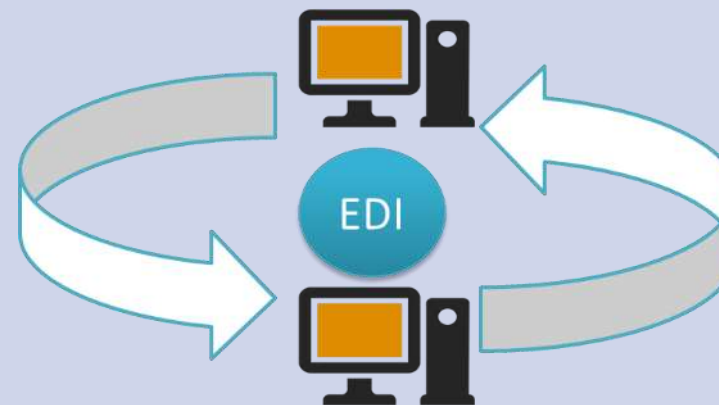
„As is” – gdje smo sada:

- proces nije informatiziran
- papirni dokumenti
- komunikacija: mail, fax, pošta

„To be” – gdje želimo stići:

- jedinstven EDI standard za BiH tržište
- „no paper, no people involved”

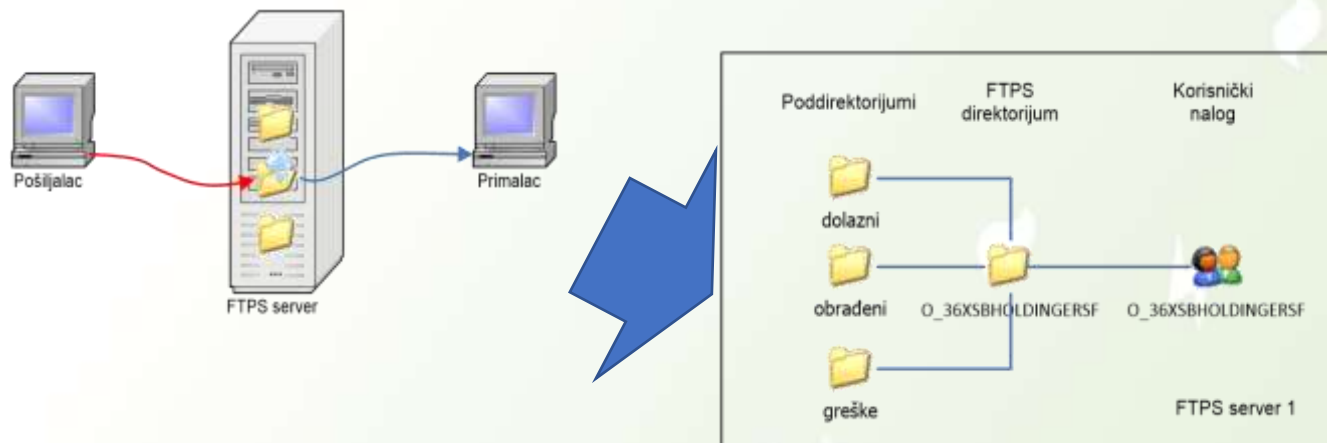

Krajnji rezultat – objedinjeni dokument standarda

- “Prijedlog Standarda za elektronsku razmjenu podataka na maloprodajnom tržištu električne energije u BiH”
- Primjenjuje se na učesnike u razmjeni podataka na maloprodajnom tržištu električne energije u BiH
  1. Uvod
  2. Područje primjene
  3. Sredstva komunikacije
  4. Identifikacione šeme u maloprodajnom tržištu električne energije u BiH
  5. Definisanje poruka, njihovog sadržaja i formata
  6. Održavanje EDI Standarda

Sredstva komunikacije

- Osnovno sredstvo komunikacije
  - FTPS, realizuje se po modelu klijent - server
- Rezervno sredstvo komunikacije
  - Simple Mail Transfer Protocol – Elektronska pošta
- Telefonska veza

Identifikacione šeme u maloprodajnom tržištu električne energije u BiH – Tržišni učesnici

- Identifikacione šeme za učesnike u maloprodajnom tržištu električne energije u BiH
- Svaki ODS dodjeljuje EIC Z kod za mjerna mjesta u svojoj nadležnosti
- EIC X kodove dodjeljuje NOS kao “LIO”

EIC kod	3	6	X	S	B	E	R	S	-	H	O	L	D	I	N	A
Pozicija	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
karaktera																

Definisanje poruka, njihovog sadržaja i formata - Metodologija

- Polazi se od poslovnih procesa definisanih u Nacrtu smjernica za poslovne procese
- Za svaki proces se određuju poruke koje se razmjenjuju između učesnika
- Za svaku određenu poruku se definišu informacije koje treba da sadrži
- Ukoliko neke poruke imaju sličan ili identičan sadržaj, mogu se svrstati u jedan “tip” poruke
- Nakon određivanja svih tipova poruka određuje se i format u kojem će se poruke razmjenjivati

Poruka:

Zaglavlje:
- ID poruke
- Datum poruke
- Pošiljalac
- Primalac
Tijelo poruke:
- ID zahtjeva
- Datum podnošenja
- ID mjernog mjesta
- ID kupca
- Naziv kupca
- ...

Poruka:

Redni br.	Skraćenica	Pošiljalac	Primalac	Tip poruke	Opis poruke
1	3a	Novi snabdjevač	ODS	Podnošenje zahtjeva	Poruka sa zahtjevom, koja sadrži podatke o kvalifikovanom kupcu (zahtjev kvalifikovanog kupca)

Informacije koje sadrži tijelo poruke	Ograničenje
Identifikator zahtjeva	
Datum podnošenja zahtjeva za promjenu (kupac)	Datum
Identifikator mjernog mjesta	EIC Z kod
Identifikator kupca	
Naziv kupca	
Adresa mjernog mjesta	EIC X kod
Naponski nivo mjerenja	Lista
Podaci o mjernom mjestu	
Kategorija potrošnje	Lista
Dinamika preuzimanja	

Poslovni procesi obuhvaćeni prijedlogom EDI standarda

Poslovni procesi preuzeti iz propisa FERK i RERS:

1. Promjena snabdjevača RERS/FERK
2. Prelazak sa tržišnog na rezervnog snabdjevača RERS/FERK
3. Prelazak sa tržišnog na javnog snabdjevača RERS/FERK
4. Obezbjedenje pristupa i priključenje na mrežu ODS-a RERS
5. Elektroenergetska saglasnost i ugovor o priključenju FERK

Poslovni procesi obuhvaćeni prijedlogom EDI standarda

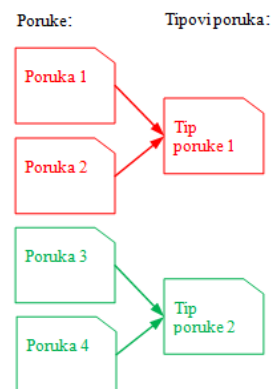
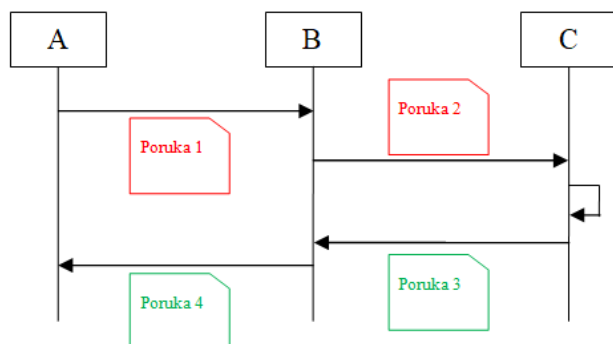
Poslovni procesi potrebni za poravnanje debalansa:

1. Priprema i dostavljanje agregiranih podataka balansno odgovornim stranama
2. Priprema i dostavljanje agregiranih podataka snabdjevačima
3. Priprema i razmjena podataka sa drugim ODS-ovima
4. Priprema i razmjena podataka sa NOS BiH

Poslovni procesi obuhvaćeni prijedlogom EDI standarda

Dodatni procesi:

1. Priprema i dostavljanje obračunskih podataka snabdjevačima
2. Priprema i razmjena podataka sa OIEiEK
3. Dostavljanje osnovnih (master) podataka ODS-u na zahtjev
4. Dostavljanje osnovnih (master) podataka snabdjevaču na zahtjev
5. Isključenje i uključenje mjernih mjesta od strane ODS-ova

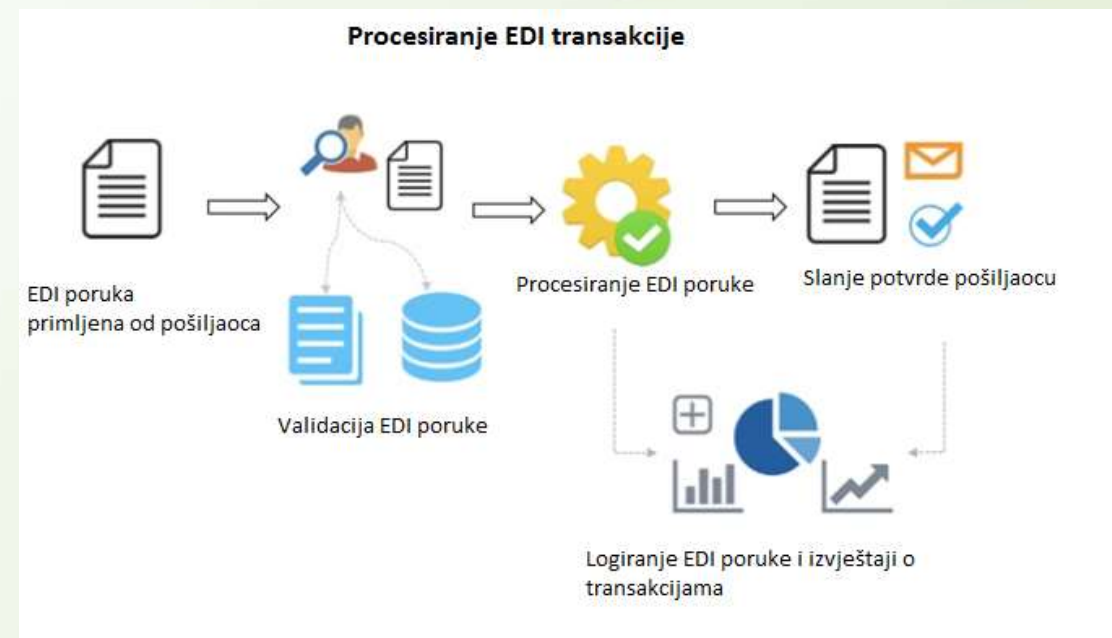

EDI poruke:

- Poslovni procesi između učesnika na tržištu
- Tipske poruke sadržaja prema EDI standardu

Obrada poruka kod primaoca:

- Prijem i validacija EDI poruka
- Slanje potvrde pošiljaocu ili informacije o grešci

Naredni koraci

- Konačna usaglašavanja i finaliziranje dokumenta standarda
- Predstavljanje dokumenta nadležnim regulatornim komisijama i usvajanje
- Razvoj XML šema i izrada Aneksa 7 koji sadrži njihov detaljan opis
- Implementacija standarda od strane svih učesnika na tržištu električne energije

Hvala na pažnji!